

Datum: Rijeka, 07. srpnja 2025.

Kolegij: Pristup osobama s invaliditetom

Voditelj: Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković

e-mail voditelja: sandra.boskovic@uniri.hr

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Sveučilišni diplomski studiji - Sestrinstvo - promicanje i zaštita mentalnog zdravlja

Godina studija: 1

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Pristup osobama s invaliditetom** je obvezni kolegij na prvoj godini Diplomskog studija i sastoji se od 25 sati predavanja, 30 sati vježbi, ukupno 75 sati (**6,5 ECTS**).

Kolegij se u naravi izvodi 25 sati predavanja, 30 sati vježbi u prostorijama ustanova koje se bave populacijom djece s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom u Rijeci, te u zgradi Fakulteta zdravstvenih studija.

Cilj kolegija je da student zna primijeniti stečena znanja o pristupu osobama s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u skladu sa suvremenim pristupima ovoj populaciji.

Cilj programa je da student razlikuje i procjenjuje potrebu različitih pristupa osobama s invaliditetom na osnovu iskazanih specifičnih potreba osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Student će biti osposobljen da analizira, priprema i organizira programe promocije zdravlja temeljenih na iskazanim potrebama osoba s invaliditetom. Student će ustanoviti i isplanirati programe prikupljanja podataka, planiranja i provođenja zdravstvene njege i evaluaciju ishoda s posebnim naglaskom na specifičnosti pristupa djetetu s teškoćama u razvoju. Student će moći kreirati zadatke zdravstvenog djelatnika kao kompetentnog člana multidisciplinarnog tima u radu s osobama s invaliditetom.

Student će biti osposobljen za primjeren pristup u skladu s specifičnim potrebama osoba s invaliditetom, usvojiti će načine pristupa specifičnostima oštećenja kod osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Student će planirati i provoditi zdravstvenu njegu prema principima procesa zdravstvene njege te evaluirati ishod zdravstvenih planova.

Student će moći analizirati i utvrditi zadatke zdravstvenog djelatnika u provedbi tehnika i specifičnih intervencije multidisciplinarnog pristupa u radu s osobama s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju s naglaskom na ulogu zdravstvenog djelatnika u radu tima. Student će moći promovirati suvremene pristupe radu s osobama s invaliditetom u cilju podizanju kvalitete življenja.

Student će biti osposobljen organizirati suradnju s ustanovama za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, identificirati strukturu istih, primijeniti zakonsku regulativu koja se odnosi na osobe s invaliditetom, koristiti različite komunikacijske vještine u radu s osobama s

invaliditetom, rad u grupi, individualni rad, primijeniti zdravstvene intervencije za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, pristupiti roditeljima djece s teškoćama u razvoju, identificirati specifične poteškoće vezane za pojedina oštećenja i pristupe.

Student će znati prepoznati važnosti suradnje s drugim subjektima koje se bave osobama s invaliditetom, razvoju pružanja adekvatne podrške u životu osoba s invaliditetom u zajednici s posebnim naglaskom na poboljšanju kvalitete življenja osoba s invaliditetom.

Nastava je koncipirana kroz predavanja o specifičnostima pristupa osobama s invaliditetom, aktivnim uključivanjem u rad s osobama s invaliditetom kroz vježbe na različitim radilištima te kroz seminarske radove isplanirati sestrinske intervencije s naglaskom na specifičnostima u pristupu osobama s invaliditetom.

U kolegiju je naglašena važnost etike i prava, holističkog pristupa kao i važnost terapijskih intervencija koje su usmjerene pomoći i rehabilitaciji osoba s invaliditetom.

Opće kompetencije koje očekujemo kao ishod ovog predmeta su:

- primjena stečenih znanja
- analiza i kreiranje radnih zadataka
- timski rad-rad u grupi
- etičnost i odgovornost

Popis obvezne ispitne literature:

1. Klarin, M. Razvoj djece u socijalnom kontekstu, Naklada Slap, 2006.
2. Ivanković, K., Downov sindrom u obitelji, Priručnik za roditelje i stručnjake, FaMa, Zagreb, 2007.
3. Roditelji u akciji-RODA, Iz rodina kljuna, Savjeti i informacije za roditelje, ACT Printlab d.o.o. Zagreb, 2012.
4. Šegota, I. Gluhi i znakovno medicinsko nazivlje: kako komunicirati s gluhim pacijentom. Zagreb: Medicinska naklada, 2010.
5. UNICEF, Nevidljiva djeca od prepoznavanja do inkluzije, 2014.
6. Ajduković, M. 2021. Smjernice za unapređenje međuresorne suradnje u zaštiti dobrobiti djece, UNICEF, Hrvatska

Popis dopunske literature:

Hrvatska udruga patronažnih sestara, Moji prvi dan, priručnik za roditelje, Albartos Media, Zagreb, 2011.

Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju, OKO, Ispravno postupanje s djetetom, "Baby handling", Zagreb, 2007.,

Vash, C., L., Crewe, N., M., Psihologija invaliditeta, Naklada Slap, Zagreb, 2010.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

Invaliditet i društvo, Terminologija

Ishodi učenja:

Razumijeti specifičnosti pristupa osobama s invaliditetom.
Interpretirati znanja o povijesnim činjenicama razvoja skrbi za osobe s invaliditetom.
Razumjeti važnost upotrebe pravilne terminologije

2. Modeli pristupa osobama s invaliditetom

Ishodi učenja:

Navesti osnovne načine pristupa osobama s invaliditetom u navedenim modelima
Objasniti razlikovati osnovne razlike u modelima pristupa
Objasniti važnost suvremenih modela pristupa osobama s invaliditetom
Razlikovati osnovna načela socijalnog modela pristupa osobama s invaliditetom

3. Uzroci i prevencija invaliditeta,

Ishodi učenja:

Znati osnove uzroke nastanka invaliditeta
Objasniti važnost prevencije invaliditeta
Razlikovati organizacije preventivnih programa u skrbi za osobe s invaliditetom
Znati primijeniti i organizirati ciljne preventivne programe zdravstvene skrbi

4. Odnos prema osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj,

Ishodi učenja:

Objasniti ulogu društva u pristupu osobama s invaliditetom
Objasniti i važnost zdravstvene edukacije u pristupu osobama s invaliditetom
Objasniti pojam stigmatizacije i antistigma procesa
Objasniti i temeljna načela holističkog pristupa u radu s osobama s invaliditetom

5. Oblici skrbi za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju,

Ishodi učenja:

Razlikovati institucionalnim i van institucionalnim oblicima skrbi za osobe s invaliditetom
Raščlaniti osnovne karakteristike i razlike pojedinih oblika skrbi
Objasniti važnost primjerenih oblika skrbi za osobe s invaliditetom

6. Međunarodne klasifikacije i invaliditet, Nacionalna strategija za osobe s invaliditetom s naglaskom na područje Zdravstvena zaštita,

Ishodi učenja:

Objasniti osnovne zakonodavne regulative u pristupu osobama s invaliditetom
Objasniti ciljeve i mjere Zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom
Objasniti posebne osobitosti ciljeva i mjera zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom

7. Kvaliteta života osoba s invaliditetom

Ishodi učenja:

Objasniti osnovna načela i postavke pojma kvalitete života
Objasniti i važnost pojma kvalitete življenja osoba s invaliditetom
Objasniti utjecaj zdravstvene skrbi na kvalitetu života osoba s invaliditetom

8. Prava osoba s invaliditetom iz sustava zdravstvene i socijalne skrbi

Ishodi učenja:

Interpretirati i koristiti zakonodavnu regulativu sustava skrbi za osobe s invaliditetom u RH
Objasniti važnost znanja medicinskih sestara o pravima osoba s invaliditetom

9. Programi u radu s osobama s invaliditetom

Ishodi učenja:

Razlikovati programe prevencije

Objasniti važnost uloge medicinske sestre u programima rada s osobama s invaliditetom

Planirati i kreirati programe zdravstvene edukacije

Objasniti važnost i ulogu timskog pristupa u programima rada s osobama s invaliditetom

Objasniti multidisciplinarni pristup

Definirati ciljeve rada medicinske sestre u očuvanju mentalnog zdravlja osobama s invaliditetom

Znati dokumentirati

10. Zdravstvena njega osobe s invaliditetom u obitelji,

Ishodi učenja:

Objasniti važnost uloge zdravstvenog djelatnika u obitelji osobe s invaliditetom

Organizirati zdravstvenu skrb u obitelji

Objasniti važnost individualnog pristupa u radu s osobom s invaliditetom i njihovom obitelji

11. Proces zdravstvene njege u skrbi s osobama s invaliditetom (procjena, planiranje, provođenje, evaluacija),

Ishodi učenja:

Objasniti važnost procesa terapijskih postupaka

Planirati terapijske postupke

Dokumentirati

12. Dijete s neurorizikom

Ishodi učenja

Objasniti važnosti rane intervencije kod djeteta s neurorizikom

Procijeniti elemente urednog razvoja djeteta do 1 godine života

Objasniti važnost ranog otkrivanja i prevencije poremećaja

13. Uloga medicinske sestre u radu s djetetom s teškoćama u razvoju u obitelji, Uloga sestre u timu rane intervencije i rehabilitacije

Objasniti važnost prevencije, rehabilitacije i obitelji u ranoj rehabilitaciji

Planirati zadatke medicinske sestre u timu za ranu intervenciju

Objasniti organizaciju rada tima

Definirati zadatke medicinske sestre u timu

Dokumentirati i evaluirati zadatke

14. Specifičnost pristupa kod osobe s ispodprosječnim intelektualnim funkcioniranjem,

Ishodi učenja:

Identificirati specifične potrebe osoba s ispodprosječnim intelektualnim funkcioniranjem,

Objasniti važnost pravilnog pristupa

Planirati, provoditi i evaluirati terapijske postupke

15. Specifičnost pristupa u provedbi zdravstvene njege kod osobe s autizmom

Ishodi učenja:

Identificirati specifične potrebe osoba s autizmom

Objasniti važnost pravilnog pristupa

Planirati, provoditi i evaluirati terapijske postupke

16. Osobe s oštećenjem vida,

Ishodi učenja:

Identificirati specifične potrebe osoba s oštećenjem vida

Objasniti važnost pravilnog pristupa

Objasniti važnost edukacije zdravstvenih djelatnika u pristupu osobi s oštećenjem vida

17. Osobe s oštećenjem sluha,

Identificirati specifične potrebe osoba s oštećenjem sluha

Objasniti važnost pravilnog pristupa

Objasniti i važnost edukacije zdravstvenih djelatnika u pristupu osobi s oštećenjem sluha

18. Osobe s motoričkim poremećajima, Pomagala za osobe s invaliditetom,

Ishodi učenja:

Identificirati specifične potrebe osoba s motoričkim poremećajima

Objasniti važnost pravilnog pristupa osobama s motoričkim poremećajima

Objasniti važnost edukacije o upotrebi ortopedskih pomagala

19. Etički aspekti skrbi za osobe s invaliditetom, Holistički pristup u radu s osobama s invaliditetom,

Ishodi učenja:

Objasniti etičke probleme skrbi za osobe s invaliditetom

Objasniti važnost poštivanja etike i prava u zdravstvenoj skrbi osoba s invaliditetom

Objasniti važnost holističkog pristupa

Objasniti važnost trajne edukacije

20. Mentalno zdravlje osoba s invaliditetom

Ishodi učenja:

Objasniti važnost očuvanja mentalnog zdravlja

Objasniti procese psihodinamike nastanka psihičkih poremećaja kod osoba s invaliditetom

Objasniti važnost kvalitete življenja u očuvanju mentalnog zdravlja

Primijeniti zdravstvene intervencije

Objasniti važnost zdravstvenih intervencija

Popis seminara s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Vježbe se provode prema unarijed utvrđenim rasporedu u više institucija i organizacija civilnog društva koji skrbe za osobe s invaliditetom

1-5- rana rehabilitacija- Bolnica majka I djeteta

5-10- Centar za autizam Rijeka

10-15 - Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka

15-20- Udruga gluhih i nagluhih PGŽ

Obveze studenata:

Obveze studenta spram kolegija odnose se na redovito pohađanje nastave koje je određeno prema Pravilniku o studiranju. Pohađanje kliničkih vježbi kao i izrada projektnog zadatka obaveza je u potpunoj satnici vježbi/ seminara. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste. Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci** (usvojenom na Fakultetskom vijeću Medicinskog fakulteta u Rijeci).

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-E) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **diplomskim kriterijima ocjenjivanja**. Od maksimalnih 50 ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora sakupiti minimum od 30 ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu. Studenti koji sakupe manje od 30 ocjenskih bodova imat će priliku za jedan popravni međuispit te, ako na tom međuispitu ispitu zadovolje, moći će pristupiti završnom ispitu. Studenti koji sakupe između 30 i 39,9 ocjenskih bodova (FX ocjenska kategorija) imaju pravo izaći na završni ispit, koji se tada smatra popravnim ispitom i ne boduje se, i u tom slučaju završna ocjena može biti jedino dovoljan 2E (50%). Studenti koji sakupe 39,9 i manje ocjenskih bodova (F ocjenska kategorija) moraju ponovno upisati kolegij.

Ocjenske bodove student stječe aktivnim sudjelovanjem u nastavi, izvršavanjem postavljenih zadataka i izlascima na međuispite na sljedeći način:

I. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno do 50 bodova):

- a) pohađanje nastave (do 10 bodova)
- b) projektni zadatak (do 20 bodova)
- c) vježbe (do 20 bodova)

Pohađanje nastave (do 10 bodova)

Student može izostati s 30% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom. Nazočnost na predavanjima, seminarima i vježbama je obvezna. Nadoknada vježbi je moguća uz prethodni dogovor s voditeljem.

Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s **više od 50% nastave** ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Time je prikupio 0 ECTS bodova i ocijenjen je ocjenom F.

Bodovanje nazočnosti na nastavi (predavanja, seminari i vježbe) obavljat će se na sljedeći način:

% nazočnosti	ocjenski bodovi
70 - 85	3
86 - 100	7

Projektni zadatak (do 20 bodova)

Tijekom nastave svi studenti su obvezni prisustvovati seminarima te pripremiti i prezentirati jedan seminar na osnovu čega stječu maksimalno 20 bodova (raspon od 11-20). Tijekom prezentacije seminara voditelj ocjenjuje usvojeno znanje i vještinu svakog studenta i ocjenjuje bodovima na sljedeći način:

ocjena	ocjenski bodovi
Dovoljan	11
Dobar	14
Vrlo dobar	17
Izvrstan	20

c) Vježbe (do 20 bodova)

Studenti su obvezni prisustvovati vježbama, a kako bi u kontinuitetu mogli pratiti i sudjelovati u nastavi. Tijekom vježbi voditelj ocjenjuje usvojeno znanje, vještine, aktivnost, spretnost svakog studenta i ocjenjuje bodovima na slijedeći način:

ocjena	ocjenski bodovi
Dovoljan	11
Dobar	14
Vrlo dobar	17
Izvrstan	20

Završni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)

Za prolaz na završnom ispitu i konačno ocjenjivanje (uključujući pribrajanje prethodno ostvarenih ocjenskih bodova tijekom nastave), student na završnom ispitu mora biti pozitivno ocijenjen i ostvariti minimum od 15 ocjenskih bodova (50%).

Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća:

Izvrstan	5	A	90-100%
Vrlo dobar	4	B	75-89,9%
Dobar	3	C	60-74,9%
Dovoljan	2	D	50-59,9%
Nedovoljan	1	F	0-49,9%

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Unesite tražene podatke

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost od dogovorenog javiti na kontakt e- mail predavača te u dogovoru s predavačem nadoknaditi izostanak (kroz seminarski rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl);ometanje nastave na bilo koji način. Ukoliko se radi o neredovitom pohađanju nastave – moguć je izostanak potpisa u indeks i konzultacija predavača sa voditeljem studija. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
19.03.2026.	P1-3 (11,00-15,00) Z6			Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković
20.03.2026.	P4-7 (12,00-15,00) Z6			Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković
09.04.2026.	P8-15 (13,00-19,00) Z6			Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković (5 sati) Predavač Damir Herega (2 sata)
10.04.2026.	P16-22 (13,00-19,00) Z6			Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković 5 sati Viši predavač Slaven Međimurec 2 sata
23.04.2026.	P23-25 (15-19) Z6			Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković
24.04.2026.			Vježbe 10 sati 4 grupe	Predavač Sandra Červak Viši predavač Slaven Međimurec Predavač Damir Herega Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković
08.05.2026.			Vježbe 10 sati 4 grupe	Predavač Sandra Červak Viši predavač Slaven Međimurec

				Predavač Damir Herega Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković
22.05.2026.			Vježbe 10 sati 4 grupe	Predavač Sandra Červak Viši predavač Slaven Međimurec Predavač Damir Herega Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Invaliditet i društvo, Terminologija	2	Z6
P2	Modeli pristupa osobama s invaliditetom	2	Z6
P3	Uzroci i prevencija invaliditeta	1	Z6
P4	Odnos prema osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj	1	Z6
P5	Oblici skrbi za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju	2	Z6
P6	Međunarodne klasifikacije i invaliditet, Nacionalna strategija za osobe s invaliditetom s naglaskom na područje Zdravstvena zaštita,	1	Z6
P7	Kvaliteta života osoba s invaliditetom	2	Z6
P8	Prava osoba s invaliditetom iz sustava zdravstvene i socijalne skrbi	1	Z6
P9	Zdravstvena njega osobe s invaliditetom u obitelji	2	Z6
P10	Proces zdravstvene njege u skrbi s osobama s invaliditetom (procjena, planiranje, provođenje, evaluacija)	2	Z6
P11	Dijete s neurorizikom	2	Z6
P12	Uloga medicinske sestre u radu s djetetom s teškoćama u razvoju u obitelji, Uloga sestre u timu rane intervencije i rehabilitacije	1	Z6
P13	Specifičnost pristupa u provedbi zdravstvene njege kod osobe s ispodprosječnim intelektualnim funkcioniranjem	1	Z6
P14	Specifičnost pristupa u provedbi zdravstvene njege kod osobe s autizmom	1	Z6
P15	Osobe s oštećenjem vida	1	Z6
P16	Osobe s oštećenjem sluha	1	Z6
P17	Osobe s motoričkim poremećajima, Pomagala za osobe s invaliditetom	1	Z6
P18	Etički aspekti skrbi za osobe s invaliditetom, Holistički pristup u radu s osobama s invaliditetom	2	Z6
P19	Specifičnost pristupa u provedbi zdravstvene skrbi kod osobe s autizmom	1	Z6
P20	Mentalno zdravlje osoba s invaliditetom- uloga zdravstvenog djelatnika	2	Z6
Ukupan broj sati predavanja		30	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Rana rehabilitacija- Bolnica Majka i dijete	10	Bolnica majka i dijete
V2	Djeca s autizmom	10	Centar za autizam Rijeka
V3	Specifičnosti pristupa gluhim	10	Udruga gluhih i nagluhih PGŽ
V4	Institucionalni oblici skrbi za osobe s invaliditetom	10	Centar za rehabilitaciju Rijeka
	Ukupan broj sati vježbi	30	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	11.06.2026.
2.	26.06.2026.
3.	
4.	